

תוכן עניינים מפורט

המשפט המינהלי – סעדים

1		מבוא
5	סעדים – הגדרה, השיבוחם ומיונם	פרק ראשון:
7	א. הגדרת הכוונה "סעד"	
9	ב. השיבוחו של הסעד השיפוטי	
13	ג. מיון סעדים	
	(1) סעדים קבועים לעונות סעדים זמניים (וארעיים)	
13		
14	(2) סעדים דיוניים לעונות סעדים מהותיים	
15	(3) סעדים כלליים לעונות סעדים ספציפיים	
	(4) סעדים אופרטיביים לעונות סעדים הצהרתיים	
16		
18	(5) מינוח הזמן בתחולת סעדים	
19	(6) סעדים חיוביים וסעדים שליליים	
	(7) סעדים פורמליים וסעדים בלתי פורמליים	
19		
21	סעדים – משפט פרטי מול משפט ציבורי	פרק שני:
23	(1) המשפט הפרטי מול המשפט הציבורי	
יט		

- 24 (2) סעדים במשפט הפרטי מול סעדים במשפט הציבורי – כללי
- 25 (3) הדמיון בין סעדים במשפט הפרטי לבין סעדים במשפט הציבורי
- 26 (4) השוני בין סעדים במשפט הפרטי לסעדים במשפט הציבורי
- 30 (5) סעדים במשפט המינהלי לעומת סעדים במשפט החוקתי

- 35 **סעדים במשפט המינהלי** **פרק שלישי:**
- 37 א. מגוון הסעדים במשפט המינהלי
- 37 ב. סעדים אופרטיביים ("עשה" ו"אל-תעשה")
- 37 (1) כללי
- 38 (2) סעד מסוג "עשה"
- 38 (3) סעד מסוג "אל-תעשה"
- 39 (4) העיגון הסטטוטורי לסעדים האופרטיביים
- 40 (5) הגנה מירבית לזכויות
- 40 ג. סעדים הצהרתיים
- 40 (1) כללי
- 42 (2) המקור ההיסטורי לסעדים הצהרתיים
- 45 (3) מקור סמכותו של בית המשפט לפסוק סעד הצהרתי
- 47 (4) ההבחנה בין סעד הצהרתי לסעד תיאורטי
- 48 (5) סעד הצהרתי ובקשה להבהרת פסק דין
- 49 ד. סעד של פיצויים (סעדים כספיים)
- 49 (1) כללי

- (2) חסרונותיו של סעד הפיצויים
51 המינהליים ויתרונותיו
- (3) מקור הסמכות לפסיקת פיצויים
54 מינהליים
- (4) העילה לפסיקת פיצויים מינהליים
55
- פרק רביעי:** שיקול הדעת במתן הסעד – הגישה המסורתית
59 הגישה המסורתית – בטלות מעיקרא מול נפסדות
61 (1) כללי
61 (2) ההבחנה בין שתי קבוצות של פגמים
64 (3) השפעותיה של הגישה המסורתית
66 (4) הקשיים בגישה המסורתית שהובילו לשינויה
- פרק חמישי:** שיקול הדעת במתן הסעד – הבטלות היחסית
69 א. תורת הבטלות היחסית
71 (1) כללי
71 (2) הבטלות היחסית – דוגמאות
74 (3) הבטלות היחסית – יתרונות וחסרונות
75 ב. שיקול הדעת השיפוטי בבחירת הסעד
77 (1) נקודת המוצא – סעד מלא
77 (2) השיקולים בבחירת הסעד
79 ג. שיקול הדעת השיפוטי במישור הזמן –
82 השעיית הסעד
82 (1) כללי
85 (2) השעיית הסעד – נקודת המוצא
85 (3) השעיית הסעד – שיקולים להשעיה
89 (4) השעיית הסעד – משך ההשעיה

89	(5) השעיית הסעד – הפרדה בין סעדי העתירה
90	(6) השעיית הסעד – הארכת משך ההשעיה (פרשת רובינשטיין)
92	(7) ההקשר החוקתי
95	סעדים בגין עילות סף
97	סעדים בגין עילות סף
97	א. סעדים בגין חוסר סמכות של בג"צ
97	(1) סמכות בג"צ
99	(2) הסעד בגין חוסר סמכות של בג"צ
99	(3) סעד בגין חוסר סמכות של בג"צ וסעד בגין קיומו של סעד חלופי
100	ב. סעדים בגין חוסר סמכות עניינית של בתי המשפט לעניינים מינהליים
100	(1) סמכותם העניינית של בתי המשפט לעניינים מינהליים
101	(2) הסעד בגין חוסר סמכות עניינית של בתי המשפט לעניינים מינהליים
103	ג. סעדים בגין חוסר סמכות מקומית של בתי המשפט לעניינים מינהליים
103	(1) סמכותם המקומית של בתי המשפט לעניינים מינהליים
104	(2) סעדים
105	ד. סעדים בגין אי שפיטות
105	(1) עילת אי השפיטות
106	(2) סעדים בגין אי שפיטות
107	ה. סעדים בגין היעדר זכות עמידה

	(1) זכות העמידה: העתירה האישית
107	והעתירה הציבורית
108	(2) הסעד בגין היעדר זכות עמידה
110	1. סעדים בגין אי נקיון כפיים
	(1) הכלל בדבר נקיון כפיים בהליכים
110	מינהליים
110	(2) הסעדים בגין אי נקיון כפיים
112	2. סעדים בגין אי מיצוי הליכים
112	(1) הכלל בדבר מיצוי הליכים
113	(2) הסעד בגין אי מיצוי הליכים
115	3. סעדים בגין עתירה מוקדמת
115	(1) העתירה המוקדמת
116	(2) סעד בגין עתירה מוקדמת
117	4. סעדים בגין שיהוי
117	(1) השיהוי כעילת סף
119	(2) סעד בגין שיהוי בהגשת עתירה לבג"צ
	(3) סעד בגין שיהוי ואי עמידה במגבלת
120	הזמן להגשת עתירה מינהלית
	5. סעדים בעתירות שבהן קיים לעותר סעד
122	חלופי
122	(1) הכלל בדבר הסעד החלופי
	(2) הסעד הניתן בבג"צ בעתירות שבהן
123	קיים סעד חלופי
	(3) הסעד החלופי בבתי המשפט לעניינים
125	מינהליים
125	6. סעדים בגין עתירה תיאורטית
125	(1) העתירה התיאורטית
126	(2) סעד בגין עתירה תיאורטית

128	סעדים בגין מעשה עשוי	יב.
128	(1) הכלל בדבר מעשה עשוי	
129	(2) נפקויות המעשה העשוי במישור הסעד	
130	סעדים בגין עתירה כללית	יג.
130	(1) העתירה הכללית	
130	(2) סעדים בגין עתירה כללית	
131	סעדים בגין היעדר עילה	יד.
131	(1) הדרישה כי עתירה תגלה עילה	
131	(2) הסעד בגין עתירות שאינן מגלות עילה	
133	סעדים בגין קיומו של מעשה בית-דין	טו.
133	(1) הכלל בדבר מעשה בית-דין	
134	(2) הסעד בגין קיומו של מעשה בית-דין	
136	סעדים בגין אי צירוף משיבים רלוונטיים	טז.
136	(1) החובה לצרף משיבים רלוונטיים לעתירה	
136	(2) סעדים בגין אי צירוף משיבים רלוונטיים	
137	סעד בגין צירוף עותרים ועניינים שונים	יז.
140	בעתירה אחת	
140	(1) ההגבלה על צירוף עותרים ועניינים שונים בעתירה אחת	
140	(2) הסעד בגין צירוף עותרים ועניינים שונים בעתירה אחת	
140	סעד בגין הגשת עתירה לבג"צ נגד החלטה של ערכאה שיפוטית	יח.
141	(1) הכלל	
142	(2) הסעד	
143	סעד בגין עתירה הנוקטת לשון בוטה	יט.

143	(1) כללי	
143	(2) הסעד	
144	כ. עתירה טורדנית	
144	(1) הכלל	
144	(2) הסעד בגין עתירה טורדנית	
149	סעדים בגין עילות התערבות	פרק שביעי :
149	סעדים בגין עילות התערבות	
150	א. סעדים בגין חוסר סמכות	
150	(1) כללי	
151	(2) חוסר הסמכות ותורת הבטלות היחסית	
154	(3) סעדים במקרה של אי הפעלת סמכות	
	ב. סעדים בגין הפרת הכלל בדבר הסדרים ראשוניים	
155	(1) הכלל בדבר הסדרים ראשוניים	
	(2) הסעד בגין הפרת הכלל בדבר הסדרים ראשוניים	
156		
158	ג. סעד שיפוטי במקרים של פרשנות שגויה	
158	(1) העילה בדבר פרשנות שגויה	
158	(2) הסעד בגין פרשנות שגויה	
	ד. סעדים בגין הפרתן של זכות הטיעון ושל חובת השימוע	
159	(1) זכות הטיעון וחובת השימוע	
	(2) תורת הבטלות היחסית בהקשר להפרתה של זכות הטיעון	
160		
כה		

- ה. סעדים בגין הפרת האיסור על ניגוד עניינים
- 165 (1) האיסור על ניגוד עניינים
- 166 (2) השיקולים המעצבים את התרופות
- (3) ההבחנה בין ניגוד עניינים אישי לניגוד עניינים בין-שלטוני
- 168 (4) הפתרונות במצב של ניגוד עניינים בין-שלטוני
- 169 (5) הפתרונות לניגוד העניינים האישי
- 171 (6) תרופות שהוסדרו בדין
- 173 (7) תרופות שלא הוסדרו בדין
- 177
- 179 1. סעדים בגין פגמים בתשתית הראייתית
- (1) החובה להניח תשתית ראייתית להחלטת הרשות
- 179 (2) הסעד בגין פגם בתשתית הראייתית
- 180
- 182 2. סעדים בגין הפרתה של חובת ההתייעצות
- (1) חובת ההתייעצות הסטטוטורית
- 182 (2) הסעדים בגין הפרתה של חובת ההתייעצות
- 182 (3) השיקולים המנחים ביישום תורת הבטלות היחסית בהקשר להפרתה של חובת ההתייעצות
- 183
- ח. סעדים בגין הפרת החובה לנהוג בתום לב
- 185 (1) חובת תום הלב במשפט המינהלי
- 185 (2) סעד בגין הפרתה של חובת תום הלב
- 186

188	ט. סעדים בגין שרירות
188	(1) האיסור לנהוג בשרירות
189	(2) סעדים בגין שרירות
191	י. סעדים בגין שיקולים זרים ומטרות זרות
191	(1) שיקולים רלוונטיים ומטרות רלוונטיות
191	(2) עירוב בין שיקולים זרים לשיקולים כשרים
195	יא. סעדים בגין חוסר סבירות
195	(1) החובה להפעיל את שיקול הדעת בסבירות
197	(2) סעדים בגין חוסר סבירות
199	יב. סעדים בגין חוסר מידתיות
199	(1) החובה להפעיל את שיקול הדעת המינהלי במידתיות
200	(2) סעדים בגין חוסר מידתיות
202	יג. סעדים בגין הפליה
202	(1) החובה לנהוג בשוויון והאיסור על הפליה
203	(2) האם ליתן סעד ואיזה סעד ראוי שיינתן?
205	(3) סעד חיובי או סעד שלילי
208	(4) סעד מבית המשפט או ציווי על הרשות
209	(5) סעד ההרחבה
213	יד. סעדים בגין הפרת הבטחה מינהלית

- 213 (1) ההבטחה המינהלית
- (2) ההבטחה המינהלית ותורת הבטלות
- 213 היחסית
- (3) אכיפה תחליפית, פיצויים והבטחה
- 214 מינהלית
- טו. סעדים בגין הפרת החובה לפעול במהירות
- 216 ראוייה
- (1) החובה לפעול במהירות ראוייה
- (2) סעדים בגין הפרת החובה לפעול
- 216 במהירות ראוייה
- טז. סעדים בגין הפרתה של חובת ההנמקה
- 219 (1) חובת ההנמקה – כללי
- 219 (2) נפקות הפרתה של חובת ההנמקה
- יז. סעדים בגין הפרתה של חובת הפרסום
- 222 (1) החובה לפרסם תקנות
- (2) הסעד בגין הפרת החובה לפרסם תקנות
- 223 (3) חובת הפרסום של הנחיות מינהליות
- 226 (4) סעד בגין הפרתה של חובת הפרסום של
- 227 הנחיות מינהליות

	סעדים זמניים	פרק שמיני:
229		
231	(1) כללי	
231	(2) מטרת צווי הביניים: "הקפאת מצב"	
	(3) שיקול הדעת השיפוטי בהוצאת צווי	
233	ביניים	

- 235 (4) "תוחלת חייו" של צו הביניים
237 (5) צווים ארעיים
238 (6) תנאים וערובות בצווי ביניים

פרק תשיעי:

הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין בחליך המינחלי

- 241 א. הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין בחליך
המינחלי
243 (1) כללי
243 (2) הסמכות לפסוק הוצאות
245 (3) גובה ההוצאות – שיקולים כלליים
246 (4) גובה הוצאות – שיקולים מיוחדים
248 להליכים מינחליים
250 (5) חישוב הוצאות
252 (6) נטל ההוכחה לענין שיעור ההוצאות
ב. הוצאות בעתירת סרק או בעתירות טורדניות
ג. פסיקת הוצאות כאשר העותר חזר בו
מעותרתו
253 (1) כללי
253 (2) השיקולים לפסיקת הוצאות
254 (3) נטלים וחזקות בפסיקת הוצאות לאחר
מחיקת העתירה
257 (4) שיעור ההוצאות הכוטלות על משיב
שהסכים להיענות לעתירה
258 (5) חיוב העותר בהוצאות
260 ד. הוצאות אישיות
261

	אכיפת פסקי דין והחלטות	פרק עשירי:
263		
265	א. אכיפת פסקי דין והחלטות	
265	(1) כללי	
	(2) אכיפת פסקי דין והחלטות במשפט המינהלי	
265		
	ב. אכיפה באמצעות הליך חדש שעילתו נעוצה בהחלטה שיפוטית קודמת	
266		
267	ג. אכיפה באמצעות הליכי ביזיון בית המשפט	
267	(1) כללי	
	(2) ההבחנה בין סעד אופרטיבי לבין סעד הצהרתי לעניין פקודת הביזיון	
269		
	(3) דוגמאות לשימוש בפקודת הביזיון במשפט המינהלי	
270		
271	(4) הליכי ביזיון כסעד שיורי	
275	(5) ביזיון בית משפט לאחר צו ביניים	
275	(6) "האכסניה" הדיונית לבקשה	
276	(7) הליכי ביזיון בית משפט נגד המדינה	
	(8) ביזיון בית המשפט על מנת לאכוף תשלום הוצאות משפט	
276		
277	ד. סנקציות דיוניות כאמצעי אכיפה	

		מפתחות:
281	מפתח חקיקה	
289	מפתח פסיקה	
327	מפתח נושאי	